

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Illustrissimi Domini Simonis De Fierlant, Hispaniarum Ac
Indiarum Catholico Regi, In Hispania Ac Belgio, A Concilio
Status, Brabantiae Cancellarii, Catholico Ab Affectu
Tractatus, Quo, Clarissime ...**

Fierlant, Simon de

Coloniae Agrippinae

Articulus I. Primus secundi Cuniculi anfractus: Repetenda sæpè sunt aliis
& aliis iteratis Confessionibus eadem peccata ante Confessa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37059

illâ attritione, quam sufficere ex Tridentino satis evincas, & quam communior, ut eam vocat ALEXANDER VII. inter Scholasticos sententia adstruit, contenti homines isti non sint, mirum non est: Scholasticos cane pejus, & angue oderunt, & qui per cuniculos gradiuntur, communi & tritâ viâ non incedunt.

His itaque, tamquam satis aliunde notis, tacitè prætermisissis, quod obscurius fortasse est, hac sectione agamus, & accuratè simul ac breviter demonstremus, quanta Confessione, ut est ipsius Sacramenti pars & materia, satis aliunde, & per se onerosæ onera insuper alligent, hoc est, eum porissimùm cuniculum detegamus, quem Confessionis eversum Trium-Viri jam ab annis aliquot secundum Vergerianas delineationes fodere inceperunt.

ARTICULUS I.

Primus secundi cuniculi anfractus: Repetenda sæpè sunt aliis & aliis iteratis Confessionibus eadem peccata ante Confessa.

A Udisti, Lector, non apertè negant Confessionem, non inutilem dicunt, non soli eam Deo fieri volunt: hoc quidem Calvinismum redoleret, cum quo nihil se habere commune videri volunt; sed videri tantùm, nam, an finem communem non habeant, ipsi, & alii, quorum

E c inter-

interest viderint; ego vadem præstare me non ausim; contraria certè media adhibent, sed parum interest, qui eòdem properant, eàdem, an diversâ viâ incedant: & hoc si fatis à Calvinismo recedere est, ad Communem quidem cum iis finem, sed per diversa media tendere; nihil quoque inter se commune habere dicantur, qui, eandem arcem expugnaturi, diversâ bellandi ratione utuntur, dum in sole alii & pulvere apertis palam, & conspicuis machinis pugnant, alii ductis infra terram cuniculis clandestinâ vi periculosius laborant.

Quod si tamen intelligere possis eum, qui absolutionem nova semper ac nova prætexens commoda longius sensim, ac longius differri vult, eò clanculum & sine strepitu tendere, ut ea planè tollatur; nec possis tamen fatis intelligere, Confessionem cum velle sublatam, qui eadem repeti crebrius in Confessione peccata etiam ante Confessa, & frequentius adeo ipsam Confessionem reïterari velit: intelligas eundem sæpè à contrariis causis effectum haberi, nec eum tantùm deficere, cui cibus severè interdicitur omnis, & negatur; verùm & illum mori, qui congestis sæpius, & intemperantius cibus oppleto turpiter, & obstipato stomacho medius crepat; intelligas, quod qui nimium exigit, negare doceat, & qui onera justò majora, & ultra vires injicit, ea à te excuti, non ferri velit; cæterum quantò id minus primâ fronte intelligitur, tantò subtilior est cuniculus, tantòque adeo majus erit operæ pretium, hunc etiam tam subtilem cuniculum detexisse.

§. I. CON-

§. 1.

CONFESIONES DURANTE
Consuetudine recidendi peracta tamquam
sacrilega omnes repetenda sunt.

ITa planè in terminis definit magna illa Belgii per tot annos perturbatrix Gummari Methodus, ut adeo meritò hanc Toletanæ Inquisitionis Censuram acceperit, quod nata sit, & *fideles à suscipiendo & Confessarios ab administrando Pœnitentiæ Sacramento retrahere ac detertere*: ita porrò crudè, ita indigestè proponit, ut invidioso commentario opus non sit, ad conflandam invidiam, quam ipsa per se, & nuda verba mirùm quantam creent: audiatur; *Confessiones, inquit pag. 67. & Communiones, quæ durante consuetudine recidendi peractæ fuerunt, plerumque tamquam sacrilegia confiteri oportet, manetque præterea arcta obligatio denuo confitendi peccata mortalia, quæ quis malè confessus fuit, hoc est præter Confessiones & Communiones mortiferè sacrilegas, illa quoque mortalia, quæ obtinente relabendi consuetudine, confessus est, de integro confiteri oportet.* Rigida me-herculè & dura sententia! vidit id D. Gummarius, & paululum temperare placuit; adjicit particulam *plerumque*; quâ scilicet elabatur, si fortè ab Adversariis aliquando ad casus quosdam particulares, & horrenda
 Ec 2 sua

suæ sententiæ consecraria tractus, dogmatis sui invidiam
 sustinere satis non possit. Et est hoc quoddam Viri Eximii
 artificium, ubi peregrinum aliquod, & novum & à com-
 muni Doctorem sensu alienum dogma protrudit, præsertim
 si durius illud sit, quàm ferat maternus Ecclesiæ spiritus,
 particulam quandam cautè inferere, quæ ingratham insipidæ
 sententiæ asperitatem mitigare paululum & lenire videatur;
 tum illud etiam studiosè agit, ne clarè satis Lector intel-
 ligere possit, quos casus excludat particula illa restringens:
 credo, ut ubi pressius homo urgebitur, sicut causæ ma-
 gis expedire videatur, ita ad arbitrium suum aliter, atque ali-
 ter pro loco ac tempore interpretari particulam suam pos-
 sit: sic neque hic illud suum *plerumque* satis explicat, nec
 aliud ex toto illo dubio 3. exculpere possum, nisi eum
 unum excipi casum, quo vel per ignorantiam aliquis, uti-
 que invincibilem, vel per oblivionem, utique inculpabilem,
 excusari posset: neque enim plùs erui potest ex his ejus
 verbis: *Quin & hoc fieri nonnumquam potest, ut post
 illam relabendi consuetudinem quædam Confessiones, Com-
 munionisque notabili post tempore secutæ rursus fuerint ritè
 peractæ; & rationem hanc subdit paulò infrà: Obligatio,
 quæ diversis è factis occasionem ducit, potuit procedente tem-
 pore, & factorum OBLIVIONE, & faciendorum IGNO-
 RANTIA contegi, ut pœnitens postea in bona fide fuerit, at-
 que adeò minimè necessum, ut Confessiones secutæ semper fue-
 rint invalidæ.* At verò si nihil amplius Gummariana parti-
 cula

ET INFELIX CONCORDIA. 22r

cula significat, nec mitior est, quam ut solum inculpabilis oblivionis, & ignorantiae invincibilis casum excludat, otiosa profectò ita est, ut securè omitti potuerit, neque enim periculum erat, ut universaliter sine ulla restrictione, nedum additâ voce *plerumque*, assertio à Gummaro posita ad oblitum inculpabiliter, aut ignorantem invidiosè ab Adversariis extenderetur. Sed & illud hic observandum venit, famosum illud *plerumq;* non spectare ad Confessiones & Communiones durante consuetudine recidendi peractas, ut sensus sit, eas omnes non semper, sed *plerumque* tantum esse sacrilegas, sed ad solam obligationem dictas Confessiones reiterandi facere, in qua scilicet dispenset aut oblivio, aut ignorantia inculpabilis: ut adè liceat nullâ Gumhari injuriâ, nec alterato ejus verborum sensu omittere particulam *plerumque* tamquam otiosam, & ita generaliter statuere: *Confessiones & Communiones, quæ durante Consuetudine recidendi peractæ fuerunt: tamquam Sacrilegia confiteri oportet, manetque præterea arcta obligatio denud confitendi peccata mortalia, quæ quis malè confessus fuit, hoc est præter Confessiones & Communiones mortiferè sacrilegas, illa quoque mortalia, quæ obtinente relabendi Consuetudine confessus est, de integro confiteri oportet.* Cohærent hæc, & tamquam ex capite profluunt ex alio ejus dogmate, quod sectione præcedenti Art. 2. §. 3. plenius excussimus, ubi omnem consuetudinem exutam prius volebat, quam Consuetudinario dari posset absolutio: profluunt item tamquam ex altero

altero capite, ex iis quæ pag. 62. operosè urget, veram conversionem non fuisse, quam intra breve saltem tempus (ut fit in consuetudinariis) in eadem peccata relapsus subsequatur. Constat sibi pag. 97. & à vera, inquit, conversione (cetera sunt paria) plus aliis distant illi, qui consuetudini diuturniori vel ad mortalia plura, vel graviora implicantur: tum quidem potissimum, quando hanc peccandi viam repetentes Confessiones interim, absolutionesque frequentissimè petierunt, & quod caput est, forsàn, eadem durante offensarum consuetudine, sacrilego ore S. Communionem refici non erubuerunt. Vide quid agat, à Confessione eos ante alios longissimè arceat, qui Confessione ante alios plùs indigent: hoc est, quò magis sis æger, hoc tibi medicinam severius prohibet: quod si ad veram tandem perfectamque cum Deo reconciliationem suspirans, ex illo peccatorum luto contra retrahentem & obluçantem consuetudinem emergere denique planè proponis, & quando, imbecillis ut es, tanto tamque arduo operi per te ipse non sufficis, ab Euchariæ Pœnitentiæque Sacramentis subsidiariam gratiam imploras; ecce si in lubrica via cecideris iterum, sacrilegus es, sacrilegè confiteris, sacrilego ore S. Communionem reficeris, tantoque longius à conversione recedis, quanto propius, & sæpius ad salutaria Sacramenta accesseris. Quid ita? relapsus es; at humana ea est fragilitas, & humanum est cadere, surgam denuò, & firmius figam pedem novâ Sacramentali gratiâ, novo robore confirmatus;

cave

cave feceris, sacrilegia cumulabis; quid tum autem postea? *Confessiones & Communiones eæ omnes tamquam sacrilegia iterum confiteri oportet, manetque præterea arcta obligatio denuò confitendi peccata mortalia, quæ quis malè confessus fuit, hoc est præter Confessiones, & Communiones mortiferè sacrilegas, illa quoque mortalia, quæ obtinente relaxandi consuetudine confessus est, de integro confiteri oportet.* Ita Gummarus; & hæc quidem ejus verba jam tertio repetii, ut memoriæ altius impressa hæreant & tenacius, quàm ut citò excidant, præsertim cum distinctius eorum meminisse §. 3. necesse fuerit, ubi illud potissimum expendemus, quot & quanta ex hoc Gummariano dogmate onera Confessioni, ac pondera importunè adjiciantur.

Nihil porò hoc Paragrapho de Macario dixi, nihil de Gabriëlis; non quod nihil dicendum sit, aut hìc à Gummaro dissentiant tam concordēs ejusdem Vergeriani & Arnaldici Trium-Viratus Collegæ, sed quod nec apertè æquè, ac clarè, nec in terminis, ut loquimur, id dicant, ut facit Gummarus: & habet hoc omnis factio, ut non omnia æquè clarè dicantur omnibus, sed hac in re ille, in ista confidentior plùs aliquanto hìc audet, ut ita in uno callidè experiantur, quid tutò deinde ac securè sustineri possit ab omnibus: & potui Macario aliquantulum parcere, ut qui Paragraphis sequentibus satis fatigabitur; ut tantilla quies invideri ei non debeat.

§. 2.

CONFESSIONES ILLO TEMPORE

facta, quo quis ex ignorantia etiam invincibili contra jus naturæ peccavit, tamquam sacrilega omnes reiteranda sunt.

Hoc tam acre absynthium Macariano horto debemus, quamquam quid dico absynthium? amara quidem absynthium herba est, sed tamen salutaris; hoc verò Macarianum dogma amarulenti ita saporis est, ut ad animæ tamen salutem non faciat; faciat ad desperationem, & ad Conscientiarum, ut sequenti §. reipsâ fiet manifestum, carnificinam.

Audiamus porrò ante omnia ipsa Macarii verba, ex quibus mellitum illum ac dulciculum flosculum legimus. *Petet aliquis, inquit in Tyroc. pag. 374. & 375. num ergo quis debeat reiterare semper suas confessiones factas illo tempore, quo ex ignorantia contra jus naturæ peccavit? in nostra sententia quæstio habet majores difficultates, cum enim admittamus omnem ignorantiam juris naturæ esse vincibilem, consequens est, omnem etiam esse culpabilem. Iam autem docet communis Theologorum sententia sacrilegam, adeoque reiterandam esse Confessionem, quando in illa ex graviter culpabili ignorantia reticetur peccatum mortale;*

mortale; ob hanc rationem VALDE PROBABILE EST, quod talis DEBEAT OMNES ILLAS CONFESIONES REITERARE. Tum ita addit; & hanc sententiam vidi defensam Lovanii in Hallis 1670. sub Exim. Domino ac Magistro nostro Gerardo van Werm. Et verò Eximius ille 24. Martii dicto anno 1670. id ipsum Thesi 2. manifestè asseruerat: nec pigebit ejus sententiam hic describere, cum illam Macarius faciat suam, dum ait, & hanc sententiam, quam nempe jam jam asserui, vidi defensam &c. ita autem habet: ut quis ex ignorantia juris naturæ contra jus naturæ docendo peccet, requiritur, ignorantiam culpâ personali esse contractam, quod non requiritur, ut quis ex ignorantia juris naturæ contra jus naturæ agendo peccet. Quasi vero docere contra jus naturæ, non sit agere contra jus naturæ; sed id nunc non disputamus; & jam sæpè observatum est, novaturientis farinae Doctores quàm in alios severos, tam in se esse mites. Filium Theseos reputamus. Quicumque ergo deprehendit, se aliquo tempore per ignorantiam juris naturæ (etiam sine culpa personali contractam) contra illud graviter deliquisse, OMNES CONFESIONES SUAS, QUAS TEMPORE ILLO DURANTE FECIT, DEBET REITERARE. Nec talis sibi persuadeat, quod talia ignorantiae peccata per generalem Confessionem fuerint indirectè remissa. Neque per hoc, quod quis non sit confessus aliqua, quia ea peccata esse nescivit, excusatur à Confessione eorum, ubi ea mortalia esse rescivit, & CONSEQUENTER NON ETIAM A REPETENDIS CONFESIONIBUS ob affectum erga illa

intus perseverantem inutiliter factis. Hæc est sententia D. Van Werm; hanc vidit Lovanii defensam Macarius; hanc in Tyrocinio facit suam; ut adeo ex verbis Magistri clariùs discipuli mentem liceat cognoscere.

At enim de ignorantia invincibili procedit hujus §. titulus, Macarius autem de vincibili agit; tum etiam absolutè eas reïterandas esse titulus dicit, Macarius verò tantum *valdè esse probabile*, imo & contrariam sententiam probabilem esse pluribus sustinet; quin & illud addit; non esse reïterandas in eorum sententia, qui ignorantiam invincibilem à formali peccato negant excusare, sic ut multiplicis calumniæ notam turpiter contraham, qui fabricatum in meo cerebro titulum pro Macariano dogmate venditare ausim. Et sanè potest hæc esse aliqua, nec in speciem absurda exprobratio; ego valdè probabile esse dico, tu, quasi asseveranter id dicerem, calumniosè me traducis; ego reïterandas eas Confessiones doceo, quia omnis ignorantia secundum me vincibilis, omnis est culpabilis; & ne dubium esse possit, quid in eorum sententia judicem, qui in ignorantia etiam invincibili formale peccatum agnoscunt, illud disertè addo, in eorum sententia Confessiones eas omnes repetendas non esse; quid clariùs? tu tamen interim contraria mihi affingis omnia, & ad invincibilem nequiter ea extendis, quæ ad solam vincibilem cautè ego restrinxi. Audio, numquid præterea? nam quæ hæctenus quidem speciosè objiciebas, nihil solidi præter speciem habent. Tu vincibilem omnem

ais

ais ignorantiam, invincibilem dari in materia juris naturæ, & dari posse negas; fictène id neges, an verè, mox viderimus, negas tamen, & socium habes Eximium Huygens, nec in probatione ab eo sejungeris, dum uterque hanc paradoxo vestri rationem datis; omnem ignorantiam in materia juris naturæ esse vincibilem, quia omnis absolutè vinci potest, saltem per gratiam; nisi quod tu addas pag. 354. vincibilem eâ etiam dici ratione, quod superari, vinci que possit, *consulendo doctiores & superiores*: sed & illi *doctiores*, ut homines sunt, ita & ipsi ignorare possunt, & ut ipsi errare possunt in dando consilio, sic tu errare in sequendo potes; cum hoc tamen discrimine, quod illis impunè, & sine ullo crimine contrà ipsum jus naturæ consilium dare liceat, tibi sine peccato id sequi non liceat; atqui hoc non est ignorantiam superare *consulendo doctiores*, sed ex consilio doctiorum ipsum formale peccatum posse incurrere: hoc ergo cum Gummaro urge potius, omnem esse vincibilem, quia omnis absolutè vinci potest, saltem per gratiam; sed si tibi constare vis, eâdem pertinaciâ in materia etiam juris positivi, & facti invincibilem dari, aut dari posse, nega, & pernega, ne tuo ipse gladio à nobis juguleris: obtinet enim hîc æquè, atque istic clava ista vestra herculea *omnis ignorantia* (etiam juris positivi & facti) *absolutè vinci potest saltem per gratiam*. Pergamus porro, non enim noster hæret hîc nodus: omnis ignorantia juris naturæ est *vincibilis*, ita tu dicis, & nos tantisper cogitemus, ergo qui omnem

facis *vincibilem*, dum de *vincibili* agis, *nullam* excludis, & revera de *omni* agis; quod si de *omni*, etiam de illa, quam communius mecum Theologi *invincibilem* putant, & nominant; ego ergo dum *invincibilem* ignorantiam dixi, eam dixi, non quam tu, qui nullam hujusmodi admittis, sed Theologi passim *invincibilem* esse volunt, & tu *vincibilem* dicis, adeoque non excludis, dum iterandas esse confessiones contendis durante ignorantia *vincibili* factas, sed tua *vincibili*, hoc est, quæ *invincibilem* aliorum in se etiam comprehendit sub nomine vincibilitatis, quia & illa *absolutè* *vinci potest*, *saltem per gratiam*, quod adversarii non negant, quoque adeo sensu *invincibilem* suam fateantur esse etiam *vincibilem*, & talem dici facile patientur: nulla ergo calumnia si confessiones omnes durante ignorantia factas, etiam eâ, quæ in scholis nomine *invincibilis* ignorantia venit, iterari te velle jam inde ab initio Paragraphi dicebam.

Nec hîc stabimus, ulterius tuis ipsius verbis convincendus venis: nam cujus hæc vox est? *Cum vel non detur ignorantia invincibilis juris naturæ, uti probabilius putamus, vel, SI DETUR: EQUIDEM NON EXCUSAT A PECCATO FORMALI, &c.* Noli tuam Thesim erubescere Præses; tua est, & inter eas conclusiones, quas anno 1672. 12. & 13. Julii sustinuiſti, ordine vigesima. Neque pudeat, quod inconstantior sententiam mutaveris postea in Tyrocinio pag. 353. ubi ita loqueris: *Secundum veriore, & in SS. Patribus fundatam sententiam nulla datur ignorantia*
juris

juris naturæ, quæ sit invincibilis & inculpabilis, contrariam huic assertioni sententiam saltem quoad primam partem diu tenui, & bis in publicis Thesibus defendi: NULLAM SCILICET IGNORANTIAM INVINCIBILEM JURIS NATURÆ EXCUSARE A PECCATO, etiam supponendo dari talem invincibilem. At quia hoc multis nimis durum videtur, tandem assertionem hanc publicè defendi: licet valdè probabilem adhuc judicem alteram sententiam, eamque non contemnendis rationibus fulcire possem. Ne pudeat, inquam: veniam facilem meretur inconstantia, quæ tam plausibilem præfert rationem; mutasti sententiam, non quia verius, & in SS. Partibus fundatum magis erat aliud, sed quia hoc multis nimis durum videtur; nisi fortè quia hoc multis nimis durum videtur, exinde verior capit esse, & in SS. Partibus fundata sententia contraria. At herculè quantò laudabilior nobis fuisset Macarius (& esset Gummarus, & , ut alios taceam, Gabriëlis) si & hanc, & alias in variis materiis sententias feliciùs mutasset, & veriùs, nec deesse potuisset honesta ratio, ubi non illud tantùm obtineret, quod multis hoc & illud nimis durum videtur, sed quod & hoc, & illud non uno fulmine Roma damnasset: dixi porro feliciùs mutasset, & veriùs; nam non satis quidem sincerè sententiam suam mutasse hìc Macarius videtur; qui enim tam piis oculis dimissum à se dogma respectare pergit, ut valde probabilem adhuc judicet & non contemnendis rationibus fultum, nec aliam rationem prætexit, quàm quod

hoc multis nimis durum videtur, an non is idem quidem sentire, sed aliter loqui, & verba tantum, non animum mutasse censendus est, verba repetiturus eadem, si mutata phraseos ratio cesset, & *hoc nimis durum multis videri* destinat? imo, si profundius rimamur, id quidem fecit, ut, cum ante hæeret dubius, daretur, nec ne ignorantia invincibilis, & ita dubiè loqueretur: *Cum vel non detur ignorantia invincibilis juris naturæ, uti probabilius putamus, vel si detur: equidem non excuset à peccato formali, &c.* alterutrum postea determinans, nec dari eam, nec dari posse planè definierit, tantum tamen abest, ut illud etiam negaverit, quod hypotheticè antea confidenter asseruerat, *si detur*, non excusaturam à peccato formali; ut etiam in Tyrocinio temperare sibi non possit, quin pag. 374. quod ante item pag. 353. fecisse eum vidimus, iterum exclamet valdè probabilem eam esse sententiam, quæ, & invincibilem admittit, & eam à culpa negat excusare; hoc tamen constanter sustinet, nihil inde ad difficilem illam tot Confessionum reiterationem sinisteriùs posse concludi: & in hoc præcipuus rei nostræ cardo vertitur, id nitidè ut ostendatur, ignorantiam invincibilem, si non excuset à culpa formali, nec excusare ab illa ipsa Confessionum reiteratione. Id autem ut agam, dabo illum honorem Francisco Simonis, & Ulico Jonson, ut quod apud eos Confectarium reperi, eorum etiam verbis illustrem, tantoque id agam libentiùs, quòd Macarium alter, alter

alter Gummarum presè impugnet, quorum scilicet hac in re affinis est, & communis sententia.

Ac primo quidem Franciscus Simonis hoc pag. 23. ponit, & probat consecrarium, *is qui agendo contra legem naturæ peccavit invincibiliter ignorans legem, justificari non potest eâ ignorantia*: IMO SACRILEGIA ACCUMULAT, UTENS INTEREA SACRAMENTIS ECCLESIE.

Etenim manente eâ ignorantia, fieri non potest, ut suscipiat eam animi dispositionem, quæ voluntatem peccandi excludat: nulla detestatio peccati excludet voluntatem id faciendi, quod omnino ignoratur esse peccatum; quæ res est manifesta.

Hinc sequitur NON SINE SACRILEGIO EUM UTI SACRAMENTIS; non enim excusat ignorantia: est namque ignorantia juris, aut certè ignorantiam juris naturæ involvit. Non ignorat integrè confitendum esse, non etiam statum gratiæ esse necessarium, ut sumere liceat Eucharistiam, ignorat se non confiteri integrè; uti & non esse se in statu gratiæ: hæc facti ignorantia reipsa ignorantiam juris includit. Ignorat scilicet, se non confiteri integrè, quia ignorat se peccasse contra legem naturæ: hoc verò ignorat, quia legem naturæ ignorat. Hæc juris naturæ ignorantia tollatur, & sciet se non confiteri integrè, seque non esse in gratia: non potest mereri excusationem ista facti ignorantia, nisi & mereatur ignorantia juris, quam includit.

Tum ita ad aliud Consecrarium procedit: Is qui agendo
contra

contra legem naturæ peccavit olim invincibiliter ignorans legem; obligatur non solum confiteri peccatum illud, sed & iterare confessiones omnes, quas fecit in ea ignorantia, & confiteri sacrilegia toties commissa, quoties Sacramentis est usus. Etenim & irrita fuit omnis confessio & sacrilegus Sacramentorum usus, ut patuit. Vidit hoc omne genus Confessarii Autor Theseos (D. Van Werm) cujus priorem partem supra dedi (& nos supra dedimus) quicumque ergo deprehendit se per ignorantiam juris naturæ graviter deliquisse, omnes confessiones suas, quas tempore illo durante fecit, debet reiterare.

Ades nunc huc Gummare, & mecum ea repete, quæ pag. 52. congerit Ulicus Jonson ad argumentum sextum; & si hæctenus refellere eum, vel, ut nos putamus, non potuisti, vel, ut tui nos volunt credere, dignatus non es; audire eum saltem ne pigeat; cæterum nescio an superbiusculi id animi non sit Scriptores ita alios passim despiciere, ut vix ulli respondere digneris; expectat responsi aliquid Gerardus van Vianen, expectat hic ipse Ulicus Jonson, expectat jam dudum, & frustra, Eruditissimus D. Du Bois; vigila Gummare, & attende; vera, & germana caritas humilis est, & neminem despicit; ego certè quidlibet malim suspicari, etiam convictum te esse, quam superbum; nunc ad Ulicum.

Si actio, inquit pag. 52. legi naturæ contraria statuat hominem, qui legem illam invitatus ignorat, verè coram Deo cri-

criminis reum, supplicioque obnoxium, homo ille justificari numquam potest ullo modo, saltem quamdiu ignorantia involuntaria (qualis sine dubio vestra est, quæ non alio sensu, ut vidimus, vincibilis est, quàm quod absolutè vinci potest saltem per gratiam) perseverat: non per Sacramentum Baptismi, non per Sacramentum Pœnitentiæ, non etiam per Martyrium; nam nullo ex his medio justificari potest sine contritione, juxta illud Tridentini Sess. 14. c. 4. fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus necessarius. Contritio porro debet involvere propositum non peccandi de cætero, debetque excludere voluntatem peccandi; atqui ejusmodi contritionis motum elicere numquam potest homo, de quo agimus: nam quamcumque contritionem illum cogitaveris elicuisse, cum illa poterit stare voluntas peccandi, sive ponendi illam actionem, quam invitus ignorat legi esse contrariam: imo si ex ignorantia involuntaria (& ita invincibili, ut absolutè tamen possit vinci, saltem per gratiam) certò mihi persuadeam, fornicationem V. G. in certis quibusdam circumstantiis lege caritatis mihi esse præceptam, omnis mea contritio necessariò tacitè involvet voluntatem in istis circumstantiis fornicandi, adeoque peccandi; tantum aberit, ut voluntatem peccandi excludat. Hinc est,

Confessarium primum: Confessiones omnes istius hominis sunt irritæ: nam caruit contritione verâ, cujus defectu confessio est irrita.

Confessarium secundum: Confessiones omnes sunt iterandæ: nam confessio irrita est iteranda.

Hæc in unum quidem Gummarum Ulicus, at non unum Gummarum ferit, ferit & Macarium: facit enim consentiens utriusque inter se doctrina, ut, quod ex alterutra consequitur, ex utraque consequatur. Uterque *omnem ignorantiam*, etiam eam, quam cæteri passim auctores *invincibilem* vocant, *vincibilem* dicit. Uterque hanc eandem rationem adfert, quia *omnis*, atque adeo famosa illa etiam *invincibilis*, vinci absolutè potest, saltem per gratiam. Atque ita pari hætenus passu uterque procedit; prævolat dein Macarius, &, quod ex Gumhari sententia deducit alius, ipse in sua sententia admittit confectarium; & valde probabile esse ipsemet contendit, omnes confessiones esse reiterandas, quæ durante ignorantia *vincibili* juris naturæ fuerint peractæ; sic tamen ut per *vincibilem* non excludat Adversariorum *invincibilem*, utpote, ipsis etiam fatentibus Adversariis absolutè, *vincibilem*, saltem per gratiam. Jam vero cum is Theologus *valde probabile* esse dicat, qui probabilitatis hostis acerrimus, in suscipiendis præsertim, & administrandis Sacramentis, nihil, nisi quod certum est, aut saltem, ubi omnia probabilia, id solum quod tutius est, ad praxim admittit; potuit absolutè dici in titulo, quod valde probabile Macarius dixerat & manifestè tutius est: atque ita hanc quoque calumniæ speciem abstergimus, & hujus paragraphi titulum planè facimus Macarianum.

§. 3.

EXCUTITUR DILIGENTIUS

*hic primus anfractus, & quàm everfivus fit
Confessionis pluribus ostenditur.*

ADsum vobis iterum inconsiderati Sacramenti Pœnitentiæ Reformatores, nec solus, sed utrumque latus iisdem stipatus subsidiis, Franciscum inter & Ulicum medius, egregium illud, & nobile Theologorum par mecum in arenam reduco.

Iterandæ sunt Confessiones omnes durante consuetudine recidendi peractæ, & tamquam sacrilegæ iterandæ: ita nos §. 1. docebat Gummarus, & erubuisse putem cum talia doceret, docebat tamen; Iterandæ sunt Confessiones durante ignorantia juris naturæ, etiã invincibili peractæ, ita §. 2. docebat Macarius, & ex Gumhari sententia inferebat Ulicus Jonson: non contemnendus cuniculus est, ignoscant mihi quicumque Adversarii sunt, non inanis suspicio est, multum ruinæ Confessionis hic cuniculus minatur, quod ferri non potest onus, excutitur; excutitur jugum, quod tyrannicum est, & frequentes illæ iterationes, & reiterationes Confessionum eò denique pertinent, ut nulla fiat omninò Confessio, ut carnificina fiat conscientiarum, ut in desperationem agantur anxie fidelium mentes.

Gg 2

Audi

Audi Franciscum Simonis : *Scopus* , inquit pag. 26. *dogmatis capitalis* hic est : *Confessio carnificina conscientiarum* , ac denique *desperatio*. Agit autem de peccatis ignorantiae juris naturae : *Scopum hunc videbis* , si attenderis ; primo , *Confessiones ejus hominis* , qui peccavit olim ignorans , omnes fuisse irritas , & sacrilegas durante ignorantia , adeoque iterandas : in hac vero iteratione , si confitentem fugerit circumstantia , quam postea discat graviter adversari legi naturae , rursus iterandas esse omnes , & sic porro : Secundo , neminem quantumvis doctum , aut sanctum , sibi persuadere posse , se depulisse ignorantias omnes juris naturae tam varii , tamque implexi in tanta varietate materiarum , Iustitiae , Caritatis , Religionis , Castitatis , aliarumque virtutum : adeoque neminem sibi posse persuadere , nullum superesse istius generis peccatum sibi expiandum. Nulla diligentia , nullae Confessionum iterationes securum reddent. Nec adhuc potest diglutire hunc bolum , ergo illum iterum masticat in supplicatione ad Pontificem Maximum pag. 28. *His paucis animum advertat* , tua Sanctitas , is qui olim ex invincibili ignorantia (quae tamen absolute vinci possit , saltem per gratiam , & hoc sensu sit vincibilis) peccavit graviter , extra Dei gratiam vixit , quamdiu deinde in ignorantia vixit : Confessiones iterandae omnes ; si quid postea novi discat hujusmodi peccati olim commissi , nihil actum iteratione illa Confessionum , iterandae rursus omnes. Si quid ignorantiae , ex qua olim peccavit graviter , adhæreat usque ad

ET INFELIX CONCORDIA. 237

ad mortem, supplicii destinatur æternis luenda illa omnis peccatorum series, Confessiones sacrilegæ, cæterorumque usus Sacramentorum, tot sacrilegiorum reus. Iudicet tua Sanctitas an aberraverim, scopum dogmatis designans Confessionem carnificinam conscientiarum, ac denique desperationem: eadem inculcat, repetitque pag. 33. & alibi: usque adeo digeri illa satis non possunt Catholico stomacho.

Instat æquè pressè Ulicus Jonson, & eâdem parte Gumarum aggreditur. Pag. 53. audiamus: Confessiones omnes sunt iterandæ sed & Confessiones, durante ignorantia iteratæ, rursus sunt irritæ deficiente contritione verâ, quæ haberi non potest, dum ignorantia perseverat (ut supra probatum est) iterandæ sunt igitur iterum, tertio, sæpius, nihil umquam valituræ: en carnificinam conscientiarum. Quæ igitur spes salutis homini miserrimo? eliciat, inquires, caritatem Dei super omnia in gradu quodam perfectissimo: at quæ potest? caritas necessariò includit voluntatem seriam numquam graviter offendendi Deum, quem amat super omnia: caritas autem istius hominis (de quo supra §. præcedenti) involvet propositum committendi fornicationem in iis circumstantiis, in quibus ex ignorantia minimè voluntaria (& invincibili, absolutè tamen vincibili, saltem per gratiam) iudicat se lege caritatis obstringi ad fornicandum, erit igitur caritas illa voluntas peccandi, atque adeo caritas nulla. Quod nam igitur suggeris remedium animarum Medice? nihil ego isti homini superesse video, præter abyssum desperationis,

rationis, unde emergat numquam. Expectabo ut suggeras remedium aliquod: haecenus ille; & adhuc expectat patienter, sed expectet licet, nec dum suggerere aliquod dignatus est Gummarus, aut potius nam, jam dixi, quidlibet suspicari malim, quàm à superbia rationem tam pertinacis silentii petam.

Nec prætereundum hîc videtur, quamquam ad sectionem primam propriè id spectet, confectarium aliud de absolutio-
ne, quod argumento septimo ad hominem pluribus & accuratè prosequitur; hæc summa est; absolutio dari non potest, saltem extra necessitatem, nisi certò moraliter constet de fut^o senti dispositione pœnitentis; hæc in eo sufficiens non est, nisi adsit sufficiens contritio, nec erit ea sufficiens, quamdiu aderit ejusmodi aliqua ignorantia; debet ergo moraliter certò constare, nullam in pœnitentis animo ignorantiam hujusmodi residere: & quando id constabit? nam an ipse tam temerarius sit Gummarus, ut id de se affirmet? quid tu autem ad hæc Gummare? in tua doctrina vitium est, an in Ulici dialectica? nam ubi tam horrenda confectaria video, in alterutra vitium esse necesse est. Sed frustra est; silentarius nobis factus est Gummarus, tacere certus est.

At non tacebo ego, & jam dudum, opinor, lector, proprium aliquid à me expectes, qui tam liberaliter aliena retuli; ego verò reliquum paragraphi mihi vindico; confectariis jam datis suum pondus adjicio, & periculosum
cuni-

cuniculi anfractum diligentius perscrutans, per tot tamque frequentes Confessionum iterationes, ad nullam denique iri demonstro, res paulò altius repetenda est.

Res confiteri dura, & grande Confessio onus; quid? superbum, ut sumus, homines genus, & ad propriam attentum gloriam nos accusare ipsos? deque occultis, & infamibus prorsus criminibus accusare? quod in equuleo tormenta inter & minas non manifestaremus, id sponte & liberè homini alteri proderet? quæ in nobismetipsis erubescimus facta, quorumque adeo memoriam in nobis, si possumus, ipsis extinguamus, ea & eloqui alteri, & novam rursus in cognitionem, sic quasi novam in lucem reproducere? heu! quàm pudibundâ fronte, quàm tremulâ linguâ, quàm mæstum suspirantibus labiis, quàm pudore suffusis genis id fieri necessè! verè grande Confessio onus, & dura res confiteri! Da mihi puellam cæterà probam, & honestam: sed heu! illa, illa proba, trahente foris diabolo, titillante intus libidine, moroso consensu in mollitiem turpiter incidit; aut etiam invitante prætereà libidinoso scurrâ, & alliciente loci solitudine, victrici concupiscentiæ (cui nempe ex novaturientium laxissimo, & contra Concilium Tridentinum falsissimo effato resisti non possit) semel succubuit infelix. Da mihi matronam optimæ totâ urbe famæ, & honestissimam vulgò habitam, & erat sanè cur haberetur; & illa tamen, ut est proclivis in malum natura nostra, absente diutiùs marito, solitudinis pertæsa reditum dum
 sus.

suspirat ; ecce tibi , communis familiæ amicus peregrè advenit , lautè pro amicitia hospes excipitur ; nihil hactenus mali , sed periculi plena omnia ; ecce media intervenit concupiscentia , illa , illa victrix , impuros ignes afflat diabolus ; hospitalitas transit in libidinem , & , quod mediâ ante horâ vel cogitare horruisset , reipsâ totum violat maritalem perfida adultera : sed mox , ut non erat de meritio grege , vix admissum est crimen , & jam erubuit , & , quod semel admisit , millies damnavit. Eheu ! quæ deinde in puella illa , quæ in hac matrona interna lucta , quàm anxia , quàm assidua ? dum & facti piè pœnitet , & ad Christianam Confessionem assurgere tentant pœnitentes feminæ ; & interim obluetur pudor , gravis hostis , revocat naturalis verecundia , ipsa pertinaciter resistit natura , & turbatus intra viscera ebullit sanguis ; vident , ut expallescant ? ut lucem fugiant , & hominum frequentiam , ut solæ in obscuras latebras recedant ? & in hac solitudine tamen , & in his tenebris adhuc se erubescant. Ægras suspicantur Domestici , solantur Parentes , Sorores , Conjux , sed refricat turpem memoriam ipse Domesticorum aspectus , & importunum solatium ; & cujus facti solæ ipsæ sunt testes , ejus omnes putant esse conscios ; ergo in solitudinem iterum , iterum in latebras , ubi suis se lachrymis , & gemitibus exedant. Vah ! hæc de me fateri crimina ! nec alieno ore , sed proprio fateri ! & quid Sacerdos cogitabit ? & hujus ego vultum ultrâ , & oculos subire potero ? & non emori

ET INFELIX CONCORDIA. 241

emori toties videbor, quoties aut à me ipsum, aut ab ipso videri me credam? & ut me non videat, quæ de me etiam absens non suspicabitur? dum hæc cogitationum turbæ noctibus integris insomnes animas fatigant, dum fauces præcludit dæmon, ne suum ipsæ dedecus umquam eloquantur, dum cum dæmone conspirat ingenitus pudor; non deserit miseris miserator omnium Deus, & cælestes gratiæ suæ motus benignus emittit: optimè: recreantur paululum (tanta est Divinæ gratiæ vis) pectus iterum, atque iterum percutiunt, & semiapertos oculos ad cælum prope aufint tollere; in genua provolvuntur, & reconciliari suo Deo, quovis velint commodi dispendio: tenella membra ciliciis, & voluntariis ejusmodi afflictionibus crucient, excusum corpusculum jejuniis macerent, ipsum sanguinem, uti nunc lacrymas, & vitam profundant, quidlibet demum patiantur, dummodo confiteri necesse non sit.

Et verò Trium-Viri, rigidi pœnitentiarum amatores, si æqui estis rerum æstimatores, id mecum statuetis, peccatorem vix esse ullum, qui non pœnitentias malit subire quaslibet, ipsamque adeo confessionem maximæ gravissimæque instar pœnitentiæ non habeat.

Instat interim fortior è cælo vis; se suumque pudorem christianâ fortitudine superent, & quod facere impiè contra Deum non puduit, id pro animæ salute utiliter, & piè confiteri non pudeat: vincit gratia, abstergunt lacrymas, confiteri certæ sunt, surgunt, ad templum procedunt,

H h

sub-

subinde tamen domum respectantes; ter sedem confessionalem tangunt, ter revocantur, & ipse indulgens animo pes ad eundem tardus, & tarda ad confitendum lingua est: heus infelices! jam eratis in portu, & procellosum mare sic miseræ repetitis? agite, expectat vos in Ministro & Vicario suo ad veniam, & amplexum paratus Deus, securitas Conscientiæ, peccatorum venia, Gloria æterna, Dei amicitia uno tantum constabunt verbo, difficili illo quidem, sed uno tamen: agite semel tantum, quantulum est quod exigitur? semel tantum dicere opus, tormenti id quidem genus est, sed perbreve & nisi recessissetis, jam dictum fuerat; agite, semel dicite, & æternum licebit salubriter tacere, imo & oblivisci. Audimur, redeunt alacriores, tantum potuit una hæc, & brevis vox *semel*: salva res est, à gemitu incipiunt, desinunt in lacrymas, & jam confessæ sunt, felices, quæ semel eloquendo æternum, & apud homines silentium, & apud Deum oblivium suo crimini induxerunt.

Nunc tuam Lector fidem! si in Macarium illæ, si in Gümmarum incidissent, putas inducendas fuisse, ut sæpius idem confiterentur, & non potius obdurandas ut nunquam? putas reversuras fuisse in templum ad animæ salutem, & non potius desperabundas domum ad laqueum? quæ enim eorum vox, quæ eorum est oratio? age & pudorem superare assuesce, qui sæpius superandus erit; semel peccasti, at non semel erit confitendum; quod semel admisisti, centies erit repetendum: quid ita? si in idem peccatum,

tum, quod multis hodie cum lacrymis confiteri paras, pro humana corruptæ naturæ fragilitate denuò relabaris, ipsa hodierna irrita est confessio, & repetenda; si, excusso quantumvis diligenter Conscientiæ sinu, quidquid occurrerit dubiè aut certò, candidè totum dubiè, aut certò, uti habes conscientiam, elocutus fueris, ex ignorantia intereà juris naturæ invincibili, nec alio sensu vincibili, quàm quod absolutè vinci potuerit saltem per gratiam, peccasti, & id tu peccatum nunc taces, non voluntariè, sed ignorantè, quia scrupulum ejus, quia conscientiam non habes; nil proderit confiteri, si deprehendas postea jus naturæ à te quantumvis ignorantè violatum; repetendæ confessiones omnes, quia irritæ omnes, omnes fuerunt sacrilegæ: repententur igitur; at si & post reiterationem illam novi aliquid ejusmodi occurrat, reiterationes omnes sunt denuò, & ita tertio, sapius, imo si ad mortem usque ignorantia aliquid adhæserit, restant peccata, non nisi sacrilegè confessa, æternis pœnis luenda omnia, nulla enim valida fuit durante hâc ignorantia, aut esse potuit contritio; nulla fuit valida, aut esse potuit confessio; & frequens ille, ac toties repetitus Sacramenti usus non delevit peccata, sed sacrilegiis cumulavit; age ergò, pudorem omnem assuesce vincere, semel peccasti, non semel erit confitendum; non semel illud pudoris martyrium subeundum, quod semel admissum centies eloquendum est; nullus confessionum finis, nec ulla tamen post eas omnes reiterationes securitas, & quis omnem ignorantiam

juris naturæ, tam varii, tamque in centum materiis implexi à se depulsam esse temerariè confidat? & ut id de se præsumat pœnitens, quis de pœnitente suo Confessarius moraliter id certò judicet, quod ne probabile quidem ulli Probabilistæ fiat? tam certum ergo erit moraliter, neminem esse dispositum sufficienter ad absolutionem, quàm certum erit, neminem ab omni omninò ignorantia juris naturæ esse immunem. Cui ergo demum impertiri possit absolutio? aut quis tam sit præsumptuosus, ut cum tanto sacrilegii periculo confiteri audeat? tuam igitur fidem Lector! poterit hæc tam blanda vox, & tam suavis de Confessione sententia (est autem hæc, ut vidimus, partim Macarii & Gummari, partim ex eorum placitis per necessariam consequentiam sequitur) poterit, inquam, resiliens ad Sacramentum revocare, & non potius sponte etiam & alacriter accedentes avertere? Nota ergo diligenter artificium, & noxium, nec contemnendum cuniculum, materiæ sacramentalis simul ac formæ destructivum; confessionis illud tam grande, ut vidimus, & experimur, onus novis ad desperationem usque, & animarum carnificinam oneribus immites cumulant; atque ita paulatim intelligitur, quod in ipso paragraphi limine obscurius videbatur, ad nullitatem Confessionis per tot etiam, tamque frequenter iterandas confessiones per cuniculum subdolè perveniri. Nimis scilicet quàm verum est Salomonis Proverbium *qui vehementer emungit elicit sanguinem* Prov. 30. v. 33. quam gnomen rigidis
 Con-

ET INFELIX CONCORDIA. 245

Confessariis opportunè aprat Cornelius à Lapide ; & possumus filii meminisse , dum Patris verba legimus ; nec historiam opinor Reformatores illi nostri è sacris Codicibus utilius ruminarent aliam, quàm quæ de Roboamo habemus 3. Reg. 12. ubi id ante omnia vellem secum attentè exigerent, quæ denique causa fuerit tanti, tamque assidui schismatis, quo & à Roboamo simul, ac domo David decem tribus irreparabili damno defecerint ; ne & suo ipsi rigore, si pergant, id umquam efficiant, ut sed ad alium anfractum potius nos eamus.

ARTICULUS II.

*Secundus hujus cuniculi anfractus circa
Sigillum Sacramentale Confessionis.*

NUllus in militari expeditione obsessæ urbi fatalior cuniculi locus, quam, in quem omnes ambages & anfractus desinunt, & qui recipiendo militari pulveri destinatus est : nec ullus sacramentalium cuniculorum Confessionis fatalior anfractus, quàm qui infirmando Confessionis Sigillo paratur ; nisi id plus fortè est, quàm cuniculum fodere, & potius accensum fomitem ipsi pulveri admovere ; & verè actum est profus de Sacramento, si hanc semel flammam Sacramentales cuniculi conceperint, &, uno convulsa impetu, in auras ruinosa abit Sacramentalis Confessio.

Res.